

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi Museovirastosta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä helmikuuta 2004 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi Museovirastosta (HE 3/2004 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- johtaja Rauno Anttila, opetusministeriö
- hallintojohtaja Heikki Halttunen, Museovirasto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- ympäristöministeriö
- Valtion taidemuseo
- Suomen museoliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Museovirastosta, joka korvaisi nykyisen museovirastosta annetun lain vuodelta 1972. Eräät nykyisin asetuksella annetut Museoviraston tehtäviä koskevat säännökset siirrettäisiin tarpeellisilta osin lain tasolle vastaamaan perustuslain vaatimuksia. Samalla viraston tehtäviä koskevat säännökset saatettaisiin ajan tasalle.

Laissa säädettäisiin, että kulttuuriperinnön suojelua ja maan yleistä museotointa varten on opetusministeriön alainen Museovirasto. Ehdotuksen mukaan Museoviraston tehtävänä on huolehtia kulttuurihistoriallisen kansallisomaisuuden kartuttamisesta, hoidosta ja näytteillä pidosta, toimia kulttuuriperinnön ja -ympäristön suojelusta vastaavana asiantuntijaviranomaisena, vastata muinaisjäännösten ja kulttuuriympäristön hoidosta ja valvonnasta sekä huolehtia kulttuuriperinnön tutkimisesta ja kulttuuriperintöä

koskevan tiedon tallentamisesta, säilyttämisestä ja käytettäväksi saattamisesta.

Laissa säädettäisiin viraston organisaation rakenteesta. Organisaatio muodostuisi Suomen kansallismuseosta ja muista toimintayksiköistä.

Laissa säädettäisiin Museoviraston johtamisesta. Virastoa johtaisi pääjohtaja. Museovirasto olisi päällikkövirasto. Esityksen seurauksena johtokunnasta luovuttaisiin ja tehtävät siirtyisivät pääosin viraston virkamiesjohdolle. Lisäksi laissa säädettäisiin viraston muusta johtamisesta sekä ratkaisuvallan käytöstä.

Laissa säädettäisiin myös Museoviraston tuottamien eräiden suoritteiden maksujen määrätymisperusteista. Lain asetuksenantovaltuutusta täsmennettäisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Opetusministeriössä on viime vuosina ollut vireillä useita museotoimen kehittämishankkeita, mm. Museo 2000 -toimikunta jätti mietintönä vuonna 2000 (KM 8:1999). Valiokunta kiihrettii ratkaisuja museotoiminnan kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi ja siten maan kulttuuriperinnön ja -ympäristön turvaamiseksi.

Yksityiskohtaiset perustelut

4 §. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan tarkoituksena on, että museovirastossa olisi edelleenkin erityisistunto, jonka tehtävistä säädetään asetuksella. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan asetuksessa on tarkoitus säätää erityisistunnon tehtävistä vastaavasti kuin nykyisessä museovirastosta annetun asetuksen

(119/1992) 9 §:ssä. Valiokunta ehdottaa 4 §:n 2 momenttiin lisättäväksi yleismaininnan erityisistunnon tehtävistä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 4 § muutettuna seuraavasti:

4 §

Johtaminen ja ratkaisuvallta

(1 mom. kuten HE)

Museovirastossa on *merkittävien ja laajakantoisten asioiden ratkaisemista varten* erityisistunto, jonka tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

(3 mom. kuten HE)

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kaarina Dromberg /kok
vpj. Säde Tahvanainen /sd
jäs. Esko Ahonen /kesk
Sinikka Hurskainen /sd
Tuomo Hänninen /kesk
Minna Lintonen /sd
Kirsi Ojansuu /vihr

Aila Paloniemi /kesk
Seppo Särkiniemi /kesk
Marja Tiura /kok
Jutta Urpilainen /sd
Raija Vahasalo /kok
Unto Valpas /vas
vjäs. Lauri Oinonen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.